1982. évi 10. törvényerejű rendelet

a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről[1]

[A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa megerősítő okiratának letétbe helyezése az Egyesült Nemzetek Szervezete főtitkáránál 1980. december 22-én megtörtént. Az egyezmény 27. Cikke (1) bekezdése alapján 1981. szeptember 3-án hatályba lépett, e napon lépett hatályba a Magyar Népköztársaság tekintetében is.]

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról, 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezményt e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről

A jelen Egyezmény Részes Államai,

Rámutatva arra, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmánya újólag megerősíti az alapvető emberi jogokba, az ember személyének méltóságába és értékességébe, valamint a férfiak és a nők egyenlő jogaiba vetett hitet,

Rámutatva arra, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata megerősíti a hátrányos megkülönböztetések megengedhetetlenségének elvét és kinyilvánítja, hogy minden ember szabadnak, valamint a méltóság és a jogok szempontjából egyenlőnek született, továbbá, hogy mindenfajta megkülönböztetés nélkül, ideértve a nemek közötti megkülönböztetést is – mindenkit megillet az említett Nyilatkozatban felsorolt összes jog és szabadságjog,

Rámutatva arra, hogy az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi egyezmények Részes Államai kötelesek egyenlő gazdasági, társadalmi, kulturális, polgári és politikai jogokat biztosítani a férfiak és a nők számára,

Figyelembe véve az Egyesült Nemzetek és a szakosított intézmények védnöksége alatt létrejött, a férfiak és a nők jogegyenlőségének előmozdítását célzó nemzetközi egyezményeket,

Rámutatva egyben az Egyesült Nemzetek és a szakosított intézmények által elfogadott, a férfiak és a nők jogegyenlőségének előmozdítását célzó határozatokra, nyilatkozatokra és ajánlásokra,

Aggódva azonban amiatt, hogy az említett különböző okmányok ellenére a nőkkel szemben továbbra is léteznek széleskörű hátrányos megkülönböztetések,

Emlékeztetve arra, hogy a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések sértik a jogok egyenlőségének és az emberi méltóság tiszteletének elveit, akadályai annak, hogy a nők a férfiakéval egyenlő feltételek mellett vegyenek részt országaik politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális életében, gátolják a társadalom és a család jólétének növekedését, valamint megnehezítik, hogy a nők országaik és az emberiség szolgálatában teljes mértékben kibontakoztassák a bennük rejlő lehetőségeket,

Aggódva amiatt, hogy a szegénység által sújtott helyzetekben a nők jutnak hozzá a legcsekélyebb mértékben az élelemhez, az egészségügyi szolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, a képzéshez és a foglalkoztatási lehetőségekhez, valamint egyéb szükségletek kielégítéséhez,

---

1 Kihirdetve: 1982. V. 30.

Abban a meggyőződésben, hogy a méltányosságra és az igazságosságra alapozott új nemzetközi gazdasági rend kialakítása lényeges mértékben hozzájárul majd a férfiak és a nők közötti egyenlőség biztosításának előmozdításához,

Hangsúlyozva, hogy az apartheid, a fajgyűlölet, a faji megkülönböztetés, a gyarmatosítás és az újgyarmatosítás, az agresszió, az idegen megszállás és uralom, valamint az Államok belső ügyeibe való beavatkozás minden formájának megszüntetése lényeges a férfiak és a nők egyenlő jogainak teljes biztosításához,

Határozottan állítva, hogy a nemzetközi béke és biztonság megerősítése, a nemzetközi feszültség enyhítése, az államok közötti kölcsönös együttműködés függetlenül társadalmi és gazdasági rendszereiktől, a szigorú és hatékony nemzetközi ellenőrzés alá helyezett, általános és teljes leszerelés és különösen az atomfegyverekre vonatkozó leszerelés,

az igazságosság, egyenlőség és kölcsönös előnyök elveinek megerősítése az államközi kapcsolatokban, az idegen és gyarmati uralom, valamint külföldi megszállás alatt élő népek önrendelkezésre és függetlenségre vonatkozó jogának megvalósítása, csakúgy, mint a nemzeti szuverenitás és a területi épség tiszteletbentartása előmozdítja a társadalmi haladást és fejlődést és következésképpen hozzájárul majd a férfiak és a nők közötti teljes egyenlőség eléréséhez,

Abban a meggyőződésben, hogy egy ország teljes és maradéktalan fejlődése, a világ jóléte és a béke ügye megköveteli a nőknek minden területen való teljes közreműködését, a férfiakéval egyenlő feltételek mellett,

Szem előtt tartva a nőknek a család jólétében és a társadalom fejlesztésében való, eddig nem teljes mértékben elismert, jelentős közreműködését, az anyaság társadalmi jelentőségét, továbbá mindkét szülő szerepét a családban és a gyermekek felnevelésében, és annak tudatában, hogy a nőnek az utódok létrehozásában játszott szerepe nem lehet hátrányos megkülönböztetés alapja, hanem a gyermekek nevelése megköveteli a felelősség megosztását a férfiak és a nők, valamint a társadalom egésze között,

Tudatában annak, hogy a társadalomban és a családban a férfiak által betöltött hagyományos szerepnek, valamint a nők szerepének megváltoztatása szükséges a férfiak és a nők közötti teljes egyenlőség eléréséhez,

Eltökélve arra, hogy megvalósítják a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések kiküszöböléséről szóló Nyilatkozatban felsorolt elveket, és hogy – ebből a célból megteszik a szükséges intézkedéseket a megkülönböztetés minden formájának és megnyilvánulásának megszüntetésére,

Megállapodtak a következőkben:

I. RÉSZ

1. Cikk

Az Egyezmény vonatkozásában a „nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés (diszkrimináció)” a nemi hovatartozás miatti minden olyan megkülönböztetést, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek az a hatása vagy célja, hogy csorbítsa vagy megsemmisítse a politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális, polgári vagy bármely más területen fennálló emberi jogoknak és alapvető szabadságjogoknak elismerését és megvalósítását a férfiak és a nők közötti egyenlőség alapján, nők által való gyakorlatát, függetlenül családi állapotuktól.

2. Cikk

A Részes Államok elítélik a nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés minden formáját, megállapodnak abban, hogy minden megfelelő eszközzel és haladék nélkül olyan politikát folytatnak, amely kiküszöböli a nőkkel szembeni megkülönböztetést, és ebből a célból kötelezettséget vállalnak arra, hogy:

a) beiktatják a nők és a férfiak egyenlőségének elvét nemzeti alkotmányukba vagy más, megfelelő jogszabályaikba, amennyiben ez eddig még nem történt volna meg, és jogi és egyéb megfelelő eszközökkel gondoskodnak az említett elv gyakorlati megvalósításáról;

b) megfelelő jogszabályokat és más intézkedéseket fogadnak el, ideértve – szükség esetén – a szankciókat is, a nőkkel szembeni mindenfajta megkülönböztetés megtiltása végett;

c) a férfiakéval egyenlő alapon létrehozzák a nők jogainak törvényes védelmét, továbbá megfelelő hatáskörű bíróságok és más közintézmények útján biztosítják a nők hatékony védelmét a megkülönböztetés minden megnyilvánulásával szemben;

d) tartózkodnak a nőkkel szemben mindenféle megkülönböztető cselekménytől vagy gyakorlattól és gondoskodnak arról, hogy az állami szervek és intézmények az említett kötelezettséggel összhangban járjanak el;

e) megteszik az összes szükséges intézkedést, hogy kiküszöböljék a nőkkel szemben bármely személy, szervezet vagy vállalat által alkalmazott megkülönböztetést;

f) megtesznek minden megfelelő intézkedést, ideértve a jogszabály-alkotást is, abból a célból, hogy módosítsák vagy hatályon kívül helyezzék azokat a hatályos törvényeket, rendeleteket, és megváltoztassák azokat a szokásokat és gyakorlatokat, amelyek a nőkkel szemben megkülönböztetést jelentenek;

g) hatályon kívül helyezik mindazon büntető jogszabályaikat, amelyek a nőkkel szemben megkülönböztetést jelentenek.

3. Cikk

A Részes Államok minden területen, különösen politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális területen, megtesznek minden szükséges intézkedést, ideértve a jogszabályalkotást is, a nők teljes mértékű fejlődésének és előrehaladásának biztosítása érdekében, hogy biztosítsák számukra – a férfiakkal való egyenlőség alapján – az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok gyakorlását és élvezését.

4. Cikk

1. A Részes Államokban a férfiak és a nők közötti tényleges egyenlőség elérésének meggyorsítása érdekében hozott átmeneti intézkedéseket nem lehet az Egyezményben meghatározott megkülönböztetésnek tekinteni, de ez semmiképpen nem jelentheti az egyenlőtlen vagy elkülönített bánásmód fenntartását; ezeket az intézkedéseket meg kell szüntetni akkor, amikor a lehetőségek és a bánásmód egyenlőségének célkitűzései megvalósultak.

2. A Részes Államok részéről az anyaság védelmét célzó különleges intézkedések elfogadását, ideértve az Egyezményben foglalt ilyen intézkedéseket is, nem lehet megkülönböztető jellegűnek minősíteni.

5. Cikk

A Részes Államok kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni, hogy:

a) megváltozzanak a férfiak és a nők társadalmi és kulturális viselkedési formái, azzal a céllal, hogy megszüntessék mindazokat az előítéleteket, valamint szokásokra alapozott és egyéb gyakorlatokat, amelyek bármelyik nem alsóbbrendűségének vagy felsőbbrendűségének avagy a férfiak és a nők hagyományokhoz igazodóan megmerevített szerepkörének elképzelésén nyugszanak;

b) gondoskodjanak arról, hogy a családi nevelés felölelje az anyaság, mint társadalmi feladat megfelelő megértését, valamint annak felismerését, hogy a férfiakat és a nőket közös felelősség terheli gyermekeik felnevelésében és fejlődésük biztosításában, értve ezalatt azt, hogy a gyermekek érdeke minden esetben elsődleges fontosságú szempont.

6. Cikk

A Részes Államok kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni, ideértve a jogszabályalkotást is, abból a célból, hogy elfojtsák a nőkereskedésnek és a nők prostitúciós kizsákmányolásának minden formáját.

II. RÉSZ

7. Cikk

A Részes Államok kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni a nőkkel szemben az ország politikai és közéletében alkalmazott megkülönböztetés kiküszöbölésére, és különösen kötelesek – a férfiakéval azonos feltételek mellett – biztosítani a nők számára a jogot arra, hogy

a) minden választáson és népszavazáson szavazzanak, továbbá, hogy választhatók legyenek minden nyilvánosan választott testületbe történő választások során;

b) részt vegyenek a kormánypolitika kialakításában és annak végrehajtásában, valamint, hogy közszolgálati tisztségeket tölthessenek be és elláthassanak minden közéleti feladatot minden kormányzati szinten;

c) részt vegyenek az olyan nem állami szervezetek és egyesületek munkájában, amelyek az ország közéletének és politikai életének kérdéseivel foglalkoznak.

8. Cikk

A Részes Államok kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni annak biztosítására, hogy a nők számára, a férfiakéval azonos feltételek mellett, lehetőség nyíljék kormányuknak nemzetközi szinten való képviseletére, valamint a nemzetközi szervezetek munkájában való részvételre.

9. Cikk

1. A Részes Államok kötelesek a nőknek a férfiakéval egyenlő jogokat biztosítani állampolgárságuk megszerzésére, megváltoztatására vagy megtartására. Különösen kötelesek a nők számára biztosítani azt, hogy sem egy külföldivel kötött házasság, sem a férj által a saját állampolgárságának a házasság alatt történt megváltoztatása ne változtassa meg önmagában a feleség állampolgárságát, ne tegye őt hontalanná vagy ne kényszerítse rá a férjének állampolgárságát.
2. A Részes Államok kötelesek a nők számára a férfiakéval egyenlő jogokat biztosítani a gyermekeik állampolgárságát illetően.

III. RÉSZ

10. Cikk

A Részes Államok kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni a nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés kiküszöbölésére abból a célból, hogy a férfiakéval egyenlő jogokat biztosítsanak számukra az oktatás területén a férfiak és a nők egyenlőségének alapján, kötelesek különösen biztosítani:

a) egyenlő feltételeket a pályaválasztásban, a tanulásban és az oklevél megszerzésében vidéken és városban minden oktatási intézménytípusban; ezt az egyenlőséget az iskolaelőkészítő, az általános iskolai, a szakiskolai, a szakmunkástanulói és a középfokú szakiskolai képzés, valamint a szakmai továbbképzés minden típusában biztosítani kell;

b) ugyanazon tananyagok elsajátítását, ugyanazon vizsgák letételét, ugyanolyan képzettségű oktató személyzet közreműködését, ugyanolyan minőségű iskolai épületekben és felszereltség mellett;

c) a férfiak és a nők szerepköreit illetően hagyományosan kialakult és megmerevedett elképzelések kiküszöbölését az oktatás minden szintjén és minden formájában, ösztönözve a koedukációt és más olyan oktatási típusokat, amelyek segítenek ennek az elvnek elérésében és – különösen – a tankönyvek és tantervek felülvizsgálata, valamint az oktatási módszerek kiigazítása útján;

d) azonos lehetőségeket az ösztöndíjak és más tanulmányi juttatások előnyeinek élvezésére;

e) azonos lehetőségeket a tanulmányok folytatására, ideértve a felnőttoktatást és funkcionális írás-olvasás oktatási programokat, különösen azokat a tanfolyamokat, amelyek célja, hogy a lehető legrövidebb időn belül csökkentsék a férfiak és a nők közötti képzettségbeli különbséget;

f) a női hallgatók lemorzsolódási arányainak csökkentését, továbbá tanfolyamok megszervezését olyan leányok és asszonyok részére, akik idő előtt abbahagyták az iskolai tanulmányaikat;

g) azonos lehetőségeket a sportokban és a testnevelési oktatásban való részvételre;

h) azokhoz a sajátosan az oktatásra vonatkozó adatokhoz való hozzájutást, melyek célja a családok egészségének és jólétének biztosításában való segítségnyújtás, ideértve a családtervezési tájékoztatást és szaktanácsadást is.

11. Cikk

1. A Részes Államok kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni a nőkkel szemben a foglalkoztatás területén alkalmazott megkülönböztetések kiküszöbölésére, abból a célból, hogy a férfiak és a nők közötti egyenlőség alapján azonos jogokat biztosítsanak, különösen:

a) a munkához való jogot, amely minden ember elidegeníthetetlen joga;

b) azonos foglalkoztatási lehetőségekhez való jogot, ideértve azt is, hogy ugyanazon ismérveket kell alkalmazni kiválasztáskor a foglalkoztatás területén;

c) a szabad munkavállalás és szakmaválasztás jogát, az előlépésre, a foglalkoztatás biztonságára, továbbá az összes kedvezményre és szolgáltatási feltételre vonatkozó jogot, a szakmai képzéshez és átképzéshez való jogot, ideértve a szakmunkástanuló-képzést, a magasabb fokú szakmai képzést és a folyamatos továbbképzést is;

d) az egyenlő munkabérhez való jogot, ideértve a jutalmakat is, továbbá jogot az azonos értékű munkával kapcsolatos egyenlő elbánásra, valamint a munka minőségének értékelésével kapcsolatos elbánás egyenlőségére;

e) jogot a társadalombiztosításhoz, különösen nyugdíjbavonulás, munkanélküliség, betegség, rokkantság, valamint az idős kor és más munkaképtelenség esetében, továbbá jogot a fizetett szabadsághoz;

f) jogot az egészség védelméhez és a biztonságos munkakörülményekhez, ideértve a pihenéshez való jogot is.

2. Abból a célból, hogy meggátolják a nőkkel szemben a házasságuk vagy az anyaságuk miatti megkülönböztetést, továbbá hogy biztosítsák a munkához való tényleges jogot, a Részes Államok kötelesek megfelelő intézkedéseket tenni;

a) szankciók kilátásba helyezésével megtiltani a terhesség vagy a szülési szabadság miatti elbocsátást, továbbá a családi állapotra tekintettel történő megkülönböztetést az elbocsátásokkor;

b) bevezetni a fizetéssel vagy hasonló szociális kedvezményekkel járó szülési szabadságot a korábbi munkahely, rangsorolás vagy szociális juttatások elvesztése nélkül;

c) ösztönözni az olyan szükséges, kisegítő szociális szolgáltatások nyújtását, amelyek lehetővé teszik a szülőknek, hogy összeegyeztessék családi kötelezettségeiket a munkahelyi kötelezettségeikkel és a közéletben való részvétellel, elsősorban a gyermekgondozó intézmények hálózata létesítésének és fejlesztésének előmozdítása útján;

d) különleges védelmet biztosítani a nők részére terhességük alatt az olyan jellegű munkában, amely bizonyítottan ártalmas számukra.

3. A tudományos és technikai ismereteknek megfelelően az e cikkben szabályozott védelmet biztosító jogszabályokat időközönként felül kell vizsgálni és szükség szerint hatályon kívül helyezni vagy kiegészíteni.

12. Cikk

1. A Részes Államok kötelesek megtenni minden megfelelő intézkedést a nőkkel szemben az egészségügyi ellátás területén alkalmazott megkülönböztetés kiküszöbölésére, abból a célból, hogy a férfiak és a nők egyenlőségének alapján biztosítsák a nők számára az egészségügyi ellátás szolgáltatásainak igénybevételét, ideértve a családtervezéssel kapcsolatos szolgáltatásokat is.

2. A Részes Államok a fenti 1. bekezdés rendelkezéseitől függetlenül, kötelesek a nők számára megfelelő szolgáltatásokról gondoskodni a terhesség, a szülés és a szülés utáni időszak idejére, szükség esetén ingyenes szolgáltatások, valamint a terhesség és a szoptatás alatt megfelelő élelmezés nyújtásával.

13. Cikk

A Részes Államok kötelesek megtenni minden megfelelő intézkedést a nőkkel szemben a gazdasági és társadalmi élet egyéb területein alkalmazott megkülönböztetés kiküszöbölésére, abból a célból, hogy a férfiak és a nők egyenlőségének alapján azonos jogokat biztosítsanak a nők számára, különösen:

a) jogot a családi juttatásokhoz;

b) jogot a bankkölcsönökhöz, jelzálog-kölcsönökhöz és a pénzügyi hitel egyéb formáihoz;

c) jogot a kikapcsolódáshoz, a sporthoz és a kulturális élet minden területén való részvételhez.

14. Cikk

A Részes Államok kötelesek figyelembe venni a vidéken élő nőket érintő sajátos problémákat, továbbá azt a jelentős szerepet, amelyet a családjuk anyagi fenntartásában betöltenek, ideértve azt a gazdaságban végzett munkájukat is, amelyet pénzértékben nem lehet kifejezni, valamint kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni abból a célból, hogy gondoskodjanak az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazásáról a vidéken élő nők esetében is.

A Részes Államok kötelesek megtenni minden intézkedést a vidéken élő nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés kiküszöbölése végett, hogy biztosítsák számukra – a férfiak és a nők egyenlőségének alapján – részvételüket a vidék fejlesztésében, élvezzék annak előnyeit, ezen kívül kötelesek az említett nők számára a jogot biztosítani arra, hogy;

a) minden szinten részt vegyenek a fejlesztési tervek kidolgozásában és megvalósításában;

b) igénybe vehessék a megfelelő egészségügyi ellátási intézményeket, ideértve a családtervezéssel kapcsolatos tájékoztatást, szaktanácsadást és szolgáltatásokat is;

c) közvetlenül részesedhessenek a társadalombiztosítási szolgáltatásokból;

d) részesülhessenek az iskolai és nem iskolai képzés és oktatás minden formájában, ideértve a funkcionális írni-olvasni tudás megszerzésével kapcsolatosakat is, továbbá hogy részesülhessenek minden közösségi és ismeretterjesztő szolgáltatásban, aminek eredményeképpen – többek között – fokozni tudják szakmai jártasságukat;

e) önsegítő csoportokat és szövetkezeteket szervezzenek, a célból, hogy egyenlő gazdasági lehetőségek álljanak rendelkezésükre munkavállalás vagy önálló gazdasági tevékenység útján;

f) részt vegyenek minden közösségi tevékenységben;

g) hozzájussanak mezőgazdasági hitelhez és kölcsönökhöz, értékesítési lehetőségekhez, megfelelő technológiához, valamint hogy egyenlő elbánásban részesüljenek a föld- és agrárreform során, valamint újabb földek hasznosításának és a tagosításának rendszerében;

h) megfelelőek legyenek az életkörülményeik, különösen a lakásellátás, a közegészségügyi berendezések, a villamosenergia- és vízellátás, a közlekedés és a távközlés területein.

IV. RÉSZ

15. Cikk

1. A Részes Államok kötelesek a nők részére a férfiakkal azonosan biztosítani a törvény előtti egyenlőséget.

2. A Részes Államok kötelesek, polgári ügyekben, a nők részére a férfiakéval azonos jogképességet biztosítani, valamint azonos lehetőségeket is jogképességük érvényesülésére. Hangsúlyozottan kötelesek a nők részére egyenlő jogokat biztosítani szerződések kötésében és vagyonkezelésben, valamint kötelesek őket egyenlőként kezelni a különböző fokú bíróságok eljárásának összes szakaszaiban.

3. A Részes Államok megállapodnak abban, hogy minden olyan szerződés, továbbá minden egyéb bármiféle fajta jogi hatállyal bíró magánokirat, amely arra irányul, hogy korlátozza a nők jogképességét, semmisnek és érvénytelennek minősül.

4. A Részes Államok kötelesek a férfiak és a nők számára azonos jogokat biztosítani a személyek mozgására, a tartózkodási és lakhely szabad megválasztására vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatban.

16. Cikk

1. A Részes Államok kötelesek megtenni minden szükséges intézkedést a nőkkel szemben a házassággal és a családi kapcsolatokkal összefüggésben alkalmazott megkülönböztetések kiküszöbölése végett és különösen kötelesek a férfiak és a nők egyenlőségének alapján biztosítani:

a) azonos jogot a házasságkötésre;

b) azonos jogot a házastárs szabadon történő megválasztására, valamint arra, hogy csakis teljesen szabad elhatározásukból kössenek házasságot;

c) azonos jogokat és kötelességeket a házasság alatt és annak felbontásakor;

d) azonos szülői jogokat és kötelezettségeket gyermekeikkel kapcsolatos ügyekben függetlenül családi állapotuktól. Minden esetben a gyermekek érdekeinek kell feltétlenül irányadónak lenniük;

e) azonos jogokat arra, hogy szabadon és felelősen dönthessenek gyermekeik számáról és a gyermekszülések közé eső időközről, valamint hogy hozzájussanak mindahhoz a tájékoztatáshoz, oktatáshoz és eszközökhöz, amelyek lehetővé teszik számukra az említett jogok gyakorlását;

f) ahol ilyen jogszabályok hatályban vannak, azonos jogokat és kötelezettségeket a gyermekekre vonatkozó gyámsággal, gondnoksággal, vagyonkezeléssel és örökbefogadással vagy hasonló intézményekkel kapcsolatban. Minden esetben a gyermekek érdekeit kell elsősorban figyelembe venni;

g) azonos személyes jogokat a férj és a feleség viszonylatában, ideértve a családi név, a szakma és a foglalkozás megválasztásának a jogát is;

h) azonos jogokat mindkét házasfél számára a vagyontárgyak tulajdonjogát, megszerzését, kezelését, igazgatását, élvezetét és az azokkal való rendelkezést illetően, akár ingyenesen, akár visszterhesen történik is az.

2. Kiskorú gyermek eljegyzése és házasságkötése érvénytelen, továbbá meg kell tenni minden szükséges intézkedést, ideértve a jogszabályalkotást is, a házasságkötési korhatár alsó mértékének meghatározásáért, valamint a házasságkötés hivatalos nyilvántartásba történő bejegyzésének kötelezővé tételéért.

V. RÉSZ

17. Cikk

1. Az Egyezmény végrehajtásában bekövetkező haladás figyelemmel kísérésének céljából a nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetések kiküszöbölésének kérdéseivel foglalkozó bizottságot (a továbbiakban: Bizottság megnevezéssel) kell alakítani, amely az Egyezmény hatálybalépésekor 18, majd azt követően, hogy a harmincötödik Részes Állam megerősítette az Egyezményt vagy csatlakozott ahhoz, 23 olyan szakemberből áll, akik magasszintű erkölcsi tekintéllyel és az Egyezmény által felölelt területen megfelelő szakismeretekkel és jártassággal rendelkeznek. A szakembereket, akik személyes minőségben teljesítik feladatukat, a Részes Államok a saját állampolgáraik közül választják, amikor is figyelemmel kell lenni a méltányos földrajzi megoszlás, az emberi kultúra különböző formái, valamint a főbb jogrendszerek képviseletének elvére is.

2. A Bizottság tagjait titkos szavazással választják meg a Részes Államok által megnevezett személyek jegyzékéből. Minden Részes Állam egy személyt jelölhet ki saját állampolgárai közül.

3. Az első választást az Egyezmény hatálybalépésétől számított hat hónapon belül kell megtartani. Az Egyesült Nemzetek főtitkára az egyes választások napját megelőzően legalább három hónappal köteles levelet intézni a Részes Államokhoz, amelyben felhívja őket arra, hogy két hónapon belül küldjék meg jelöléseiket. A Főtitkár köteles az ilyen módon kijelölt valamennyi személyről betűrendes jegyzéket készíteni, megjelölve azokat a Részes Államokat, amelyek a személyeket jelölték, majd köteles a jegyzéket megküldeni a Részes Államoknak.

4. A Bizottság tagjainak választását a Részes Államok találkozóján tartják meg, amelyet a Főtitkár hív össze az Egyesült Nemzetek székhelyén. Ezen a találkozón, melynek határozatképességéhez a Részes Államok kétharmadának részvétele szükséges, a Bizottság megválasztott tagjaivá azok a személyek válnak, akik a legtöbb szavazatot kapják és megkapják a jelenlevő és szavazó Részes Államok képviselői szavazatainak abszolút többségét.

5. A Bizottság tagjait négy éves időtartamra választják meg. Mindamellett azonban az első választáson megválasztott tagok közül kilencnek a megbízatása két év elteltével lejár; a Bizottság elnöke az első választást követően nyomban sorshúzás útján kiválasztja az említett kilenc tag nevét.

6. A Bizottság további öt tagjának megválasztását az e cikk 2., 3. és 4. bekezdéseiben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell megtartani, a harmincötödik megerősítést vagy csatlakozást követően. Az ezen alkalommal megválasztott további tagok közül kettőnek a megbízatása két év elteltével lejár, miután ezen két tag nevét a Bizottság elnöke sorshúzás útján kiválasztotta.

7. Az esetleges üresedések betöltésére az a Részes Állam, amelynek szakértője megszűnt a Bizottság tagjaként működni, köteles egy másik szakértőt kijelölni állampolgárai közül, akinek taggá válásához a Bizottság hozzájárulása szükséges.

8. A Bizottság tagjai, a Közgyűlés jóváhagyásával az Egyesült Nemzetek erőforrásaiból részesülnek tiszteletdíjban a Közgyűlés által megállapítandó időpontokban és feltételek mellett, figyelemmel a Bizottság által ellátott feladatkörök jelentőségére.

9. Az Egyesült Nemzetek Főtitkára a szükséges személyzetről és berendezésekről gondoskodik, abból a célból, hogy a Bizottság hatékonyan elláthassa az Egyezmény alapján betöltendő feladatkörét.

18. Cikk

1. A Részes Államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy az Egyesült Nemzetek Főtitkárához, a Bizottság által történő tanulmányozás végett jelentést küldenek azon jogszabályalkotási, bírósági, közigazgatási vagy egyéb intézkedésekről, amelyeket abból a célból alkalmaztak, hogy biztosítsák az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtását, kiemelve az ebben a vonatkozásban megtett haladást is, mégpedig az alábbi időpontokban:

a) attól a naptól számított egy éven belül, amikor az Egyezmény az illető államra vonatkozóan hatályba lép;

b) azt követően legalább négyévenként és ezenfelül akkor, amikor a Bizottság ezt kívánja.

2. A jelentések rámutathatnak azokra a tényezőkre és nehézségekre, amelyek hatással vannak az Egyezményben előírt kötelezettségek teljesítésének mértékére.

19. Cikk

1. A Bizottság maga fogadja el saját eljárási szabályait.

2. A Bizottság kétéves időtartamra választja meg tisztségviselőit.

20. Cikk

1. A Bizottság, rendes körülmények között évenként ülésezik, két hétnél nem hosszabb időtartamra, abból a célból, hogy tanulmányozza azokat a jelentéseket, amelyek az Egyezmény 18. Cikkének megfelelően kerültek a Bizottság elé.

2. A Bizottság üléseit, rendes körülmények között, az Egyesült Nemzetek székhelyén vagy bármely más megfelelő, a Bizottság által meghatározott helyen tartja.

21. Cikk

1. A Bizottság köteles – a Gazdasági és Szociális Tanács útján – évenként jelentést tenni a Közgyűlésnek tevékenységéről és a Részes Államoktól kapott jelentések és információk megvizsgálására alapozott javaslatokat, valamint általános ajánlásokat terjeszthet elő. Az említett javaslatokat és általános ajánlásokat a Bizottság jelentésébe kell belefoglalni, a Részes Államok esetleges észrevételeivel együtt.

2. A Főtitkár a Bizottság jelentéseit tájékoztatás végett megküldi a nők jogállásával foglalkozó Bizottságnak.

22. Cikk

A szakosított intézmények felhatalmazást kapnak arra, hogy képviseltessék magukat az Egyezmény olyan rendelkezéseinek végrehajtásával kapcsolatos vizsgálaton, melyek tevékenységük területére esnek. A Bizottság felkérheti a szakosított intézményeket arra, hogy jelentéseket terjesszenek be az Egyezménynek olyan területeket érintő végrehajtását illetően, melyek tevékenységük köréhez tartoznak.

VI. RÉSZ

23. Cikk

Az Egyezmény előírásai nem érintenek más olyan rendelkezést, amely kedvezőbb a férfiak és a nők közötti egyenlőség megvalósítására, és amelyet
a) a Részes Állam jogszabályai tartalmaznak; vagy
b) bármely más olyan nemzetközi egyezmény, szerződés, megállapodás foglal magában, melynek az illető Állam részese.

24. Cikk

A Részes Államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy nemzeti szinten megteszik mindazokat a szükséges intézkedéseket, melyek biztosítják az Egyezményben elismert jogok tényleges gyakorlását.

25. Cikk

1. Az Egyezmény minden Állam részére nyitva áll aláírásra.
2. Az Egyesült Nemzetek Főtitkára az Egyezmény letéteményese.
3. Az Egyezmény megerősítésre szorul. A megerősítő okiratokat az Egyesült Nemzetek Főtitkáránál kell letétbe helyezni.
4. Az Egyezmény minden Állam részére nyitva áll csatlakozásra. A csatlakozás a csatlakozási okiratnak az Egyesült Nemzetek Főtitkáránál való letétbehelyezésével történik.

26. Cikk

1. Bármely Részes Állam bármikor kívánhatja az Egyezmény felülvizsgálatát az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett írásbeli közlés útján.
2. Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése határoz azon esetleges lépéseket illetően, amelyeket az említett kívánsággal kapcsolatban tenni kell.

27. Cikk

1. Az Egyezmény attól a naptól számított harmincadik napon lép hatályba, amikor az Egyesült Nemzetek Főtitkáránál letétbe helyezik a huszadik megerősítő vagy csatlakozási okiratot.
2. Minden olyan Államot illetően, amely a huszadik megerősítő vagy csatlakozási okirat letétbehelyezését követően erősíti meg az Egyezményt vagy csatlakozik ahhoz, az Egyezmény azt a napot követő harmincadik napon lép hatályba, amely napon megtörtént a saját megerősítő vagy csatlakozási okiratának letétbe helyezése.

28. Cikk

1. Az Egyesült Nemzetek Főtitkára átveszi és közli az összes Állammal azon fenntartások szövegét, amelyekkel az Államok a megerősítés vagy a csatlakozás időpontjában éltek.

2. Az Egyezmény feladatával és céljával össze nem férő fenntartás nem engedhető meg.

3. A fenntartások bármikor visszavonhatók az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett értesítéssel, aki ezt követően az összes Államot tájékoztatja erről. Az ilyen értesítés a beérkezésének napján lép hatályba.

29. Cikk

1. Két vagy több Részes Állam között az Egyezmény értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerült bármely olyan vitát, amelyet nem lehetett tárgyalások útján rendezni, az említett államok bármelyikének kívánságára választott bírósági eljárásnak kell alávetni. Ha a választott bírósági eljárás kérésének napjától számított hat hónapon belül a felek nem tudnak megegyezni a választott bíróság létrehozását illetően, az említett felek bármelyike a Nemzetközi Bíróság elé terjesztheti a vitás ügyet a Bíróság Ügyrendjének megfelelő kérelem útján.

2. Minden Részes Állam jogosult az Egyezmény aláírásának vagy megerősítésének vagy az ahhoz való csatlakozásának időpontjában kijelenteni, hogy nem tekinti magára nézve kötelezőnek e cikk 1. bekezdését. A többi Részes Államra nem kötelező e cikk 1. bekezdése azon Részes Államokkal való viszonylatban, amelyek ilyen fenntartással éltek.

3. Bármely Részes Állam, amely e cikk 2. bekezdésének megfelelően fenntartással élt, bármikor visszavonhatja ezt a fenntartását az Egyesült Nemzetek Főtitkárához intézett értesítés útján.

30. Cikk

Az Egyezményt, amelynek arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol nyelvű szövegei egyaránt hitelesek, az Egyesült Nemzetek Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

AMINEK HITELÉÜL a kellően meghatalmazott alulírottak aláírták az Egyezményt.”

3. § E törvényerejű rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban az 1981. évi szeptember hó 3. napjától kell alkalmazni.

TARTALOMJEGYZÉK

1982. évi 10. törvényerejű rendelet 1
a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről 1
„Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések (diszkrimináció) minden formájának kiküszöböléséről 1
I. RÉSZ 2
1. Cikk 2
2. Cikk 2
3. Cikk 3
4. Cikk 3
5. Cikk 3
6. Cikk 4
II. RÉSZ 4
7. Cikk 4
8. Cikk 4
9. Cikk 4
III. RÉSZ 4
10. Cikk 4
11. Cikk 5
12. Cikk 6
13. Cikk 6
14. Cikk 6
IV. RÉSZ 7
15. Cikk 7
16. Cikk 7
V. RÉSZ 8
17. Cikk 8
18. Cikk 9
19. Cikk 9
20. Cikk 9
21. Cikk 9
22. Cikk 9
VI. RÉSZ 10
23. Cikk 10
24. Cikk 10
25. Cikk 10
26. Cikk 10
27. Cikk 10
28. Cikk 10
29. Cikk 11
30. Cikk 11